

Hof van Cassatie van België

Arrest

Nr. P.26.0703.N

R.,

beklaagde, aangehouden,

eiser,

met als raadsman mr. Loïc Cerulus, advocaat bij de balie Antwerpen,

tegen

1. **F.,**

burgerlijke partij,

2. **J.,**

burgerlijke partij,

3. **D.,**

burgerlijke partij,

verweerders.

I. RECHTSPLEGING VOOR HET HOF

Het cassatieberoep is gericht tegen het arrest van het hof van beroep te Antwerpen, correctionele kamer, van 23 april 2026.

De eiser voert in een memorie, die aan dit arrest is gehecht, een middel aan.

Sectievoorzitter Erwin Francis heeft verslag uitgebracht.

Advocaat-generaal Isabelle De Tandt heeft geconcludeerd.

II. BESLISSING VAN HET HOF***Beoordeling******Ontvankelijkheid van het cassatieberoep en de memorie***

1. Uit de stukken waarop het Hof vermag acht te slaan, blijkt niet dat de eiser zijn cassatieberoep heeft laten betekenen aan de verweerders of dat hij zijn memorie aan de verweerders ter kennis heeft gebracht, zoals vereist door de artikelen 427 en 429 Wetboek van Strafvordering.

In zoverre gericht tegen de beslissing over de burgerlijke vorderingen, zijn het cassatieberoep en de memorie niet ontvankelijk.

Middel

2. Het middel voert schending aan van artikel 6.1 en 6.3.b EVRM, alsook miskenning van de algemene rechtsbeginselen van de eerbiediging van het recht van verdediging en de wapengelijkheid: het arrest oordeelt dat artikel 6 EVRM niet is geschonden en het recht op een eerlijk proces niet is miskend aangezien de eiser over afdoende tijd en faciliteiten heeft beschikt om de harde schijven en de daarop terug te vinden informatie te consulteren en zijn verweer erover te voeren, terwijl het dossier tevens beschrijvingen en snapshots van de vele geanalyseerde bestanden bevat; wanneer de bewijsvoering in overwegende mate steunt op digitale gegevens, omvat het recht op toegang tot het bewijs noodzakelijkerwijze de mogelijkheid voor de verdediging om de authenticiteit, de integriteit, de volledigheid en de context

van die digitale gegevens zelfstandig te onderzoeken; dat onderzoek is onmogelijk wanneer, zoals hier, uitsluitend een door de onderzoekende instanties doorgevoerde selectie van digitale gegevens wordt meegedeeld; de verdediging kan zonder toegang tot de volledige dataset de accuraatheid en de volledigheid van de selectie niet nagaan, noch kan zij eigen zoekopdrachten uitvoeren, alternatieve hypothesen toetsen, de metadata onderzoeken, de chronologie reconstrueren, de betrouwbaarheid van de forensische extractie controleren, de “*Chain of custody*” (vrij vertaald: keten van bewaring) verifiëren, dan wel nagaan of gegevens à décharge buiten het dossier zijn gebleven; een proces-verbaal waarin de politiediensten verslag uitbrengen van hun selectie vormt geen equivalent voor de toegang tot de oorspronkelijke digitale gegevens; bijgevolg moest de eiser toegang krijgen tot alle overtuigingsstukken, met inbegrip van alle digitale gegevens; de eiser had bovendien geen toegang tot alle dossierstukken omdat de van de NAS-server gekopieerde bestanden gebreken vertoonden.

3. Artikel 6.1 en 6.3.b EVRM, zoals uitgelegd door het Europees Hof voor de Rechten van de Mens in het arrest Einarsson en anderen tegen IJsland van 4 juni 2019, verbiedt de rechter niet om zijn oordeel over de schuld van een beklaagde te baseren op een selectie van bewijsgegevens die de opsporings- of onderzoeksinstanties met enkel het gebruik van een geautomatiseerd zoekstelsel hebben verkregen uit een massa aan digitale gegevens aangetroffen op in beslag genomen gegevensdragers. Een dergelijke selectie kan namelijk onontbeerlijk zijn, onder meer wanneer de grote hoeveelheid aan teruggevonden gegevens geen nazicht van elk van die gegevens toelaat, maar slechts een screening en verdere filtering ervan aan de hand van software die toelaat gebruik te maken van bepaalde zoekcriteria. De opsporings- en onderzoeksinstanties worden, weliswaar op grond van een weerlegbaar vermoeden, geacht loyaal op te treden bij de uitoefening van hun desbetreffende werkzaamheden en hun verslaggeving daarover.

4. In een dergelijk geval dient de beklaagde kennis te krijgen van alle relevante gegevens met betrekking tot de door de opsporings- of onderzoeksinstanties toegepaste zoekcriteria en dient hij over de mogelijkheid te beschikken om dezelfde dataset te screenen en te filteren aan de hand van eigen zoekcriteria, die hij zo precies mogelijk dient op te geven en waarvan hij de relevantie voor zijn zaak enigszins aannemelijk dient te maken. Verder dient hij toegang te krijgen tot alle

gegevens die de opsporings- of onderzoeksinstanties inhoudelijk hebben ingezien. Kortom dient alles in het werk te worden gesteld opdat de beklaagde zijn recht op een eerlijk proces en recht van verdediging zoveel mogelijk naar behoren en in redelijkheid kan uitoefenen volgens de mogelijkheden aanwezig in de concrete zaak. Indien aan deze voorwaarden is voldaan, vereisen het recht van verdediging en het recht op een eerlijk proces niet dat de beklaagde toegang krijgt tot alle in beslag genomen bulkgegevens die de opsporings- of onderzoeksinstanties niet als dusdanig zelf hebben onderzocht.

5. De rechter oordeelt onaantastbaar of de beklaagde aan de hand van de hem ter beschikking gestelde informatie en gegevens in staat is om doelmatig zijn recht op een eerlijk proces en recht van verdediging uit te oefenen, dan wel of de beklaagde recht heeft op de inzage of het onderzoek van bijkomende gegevens.

Het Hof gaat na of de rechter uit zijn vaststellingen geen onmogelijk te verantwoorden gevolgen afleidt.

In zoverre het middel uitgaat van een andere rechtsopvatting, faalt het naar recht.

6. Het arrest verwerpt het verweer van de eiser dat zijn recht van verdediging, zijn recht op een eerlijk proces en de regel van wapengelijkheid zouden zijn miskend doordat hij geen inzage kreeg in het geheel van de in beslag genomen digitale gegevens. Het steunt dat oordeel in essentie op de volgende redenen:

- het recht op toegang tot processtukken is niet absoluut. Hoewel een partij in beginsel toegang moet krijgen tot het strafdossier en de relevante overtuigingsstukken, kunnen beperkingen worden aanvaard wanneer deze gerechtvaardigd zijn. Bij zeer omvangrijke digitale gegevensbestanden mogen de onderzoeksrechter en de politie een selectie maken van relevante gegevens, waarbij hun loyaliteit wordt vermoed zolang het tegendeel niet aannemelijk wordt gemaakt;
- de zaak betrof een uitzonderlijk grote hoeveelheid digitale gegevens. Op één NAS-schijf stonden bijna twee miljoen mediabestanden, goed voor meer dan 122 dagen beeldmateriaal. Om praktische redenen werd slechts een deel van die bestanden manueel onderzocht. De onderzoekers analyseerden uiteindelijk 297.808 bestanden, ongeveer 15 procent van het totaal;

- de selectie van de onderzochte bestanden gebeurde volgens objectieve criteria. De onderzoekers werkten niet met inhoudelijke zoektermen of subjectieve filters, maar analyseerden eenvoudigweg opeenvolgende bestanden in hun chronologische volgorde. Daardoor bestaat er geen aanwijzing dat bewust materiaal à décharge buiten beschouwing werd gelaten;
- de vervolgende overheid heeft geen kennis genomen van het grootste deel van de niet-geanalyseerde bestanden. Artikel 6 EVRM vereist volgens het Europees Hof voor de Rechten van de Mens niet dat een beklaagde toegang krijgt tot alle bulkdata wanneer ook het openbaar ministerie daarvan geen effectieve kennis heeft genomen. In dat geval volstaat het dat de gehanteerde selectiecriteria gekend zijn;
- de eiser heeft zelf geen concrete selectiecriteria voorgesteld die toelaten om eventueel ontlastend materiaal terug te vinden in de niet-geanalyseerde bestanden. Nochtans was hij als installateur en gebruiker van het camerasysteem bijzonder goed geplaatst om bijvoorbeeld bepaalde locaties, periodes of gebeurtenissen aan te duiden waarin zich volgens hem materiaal à décharge bevond;
- het argument dat de foutieve tijdsaanduiding op sommige beelden een zinvolle inzage onmogelijk maakte, overtuigt niet. De beelden konden ondanks die technische afwijking nog steeds voldoende in tijd en ruimte worden gesitueerd;
- de verdediging kreeg daadwerkelijk toegang tot alle beschikbare camerabeelden die uit de NAS-systemen werden gerecupereerd, inclusief de beelden die door de onderzoekers niet waren geanalyseerd en waarop het openbaar ministerie zich niet beriep. De inhoud van de gegevensdragers werd ter beschikking gesteld via verschillende harde schijven;
- het is gerechtvaardigd dat de originele forensische kopieën zelf niet werden overhandigd aan de verdediging, dit om de integriteit van het bewijsmateriaal te beschermen en een eventuele tegenexpertise mogelijk te houden. De aan de verdediging verstrekte kopieën bevatten dezelfde relevante gegevens;
- de technische problemen die zich bij de inzage voordeden werden actief aangepakt. Toen een harde schijf te traag werkte, werd een nieuwe SSD-schijf

aangekocht en ingericht. Ook nadien werd de inhoud opnieuw ter beschikking gesteld in een overzichtelijke structuur;

- de politie en de RCCU hebben transparant en uitvoerig uitgelegd hoe de gegevens werden verzameld, gekopieerd, geëxporteerd en ter beschikking gesteld. Ook de technische vragen van de verdediging werden inhoudelijk beantwoord;
- er zijn geen aanwijzingen dat bestanden verloren zijn gegaan, ontoegankelijk werden gemaakt of verkeerd werden gekopieerd. De stellingen van de verdediging hierover vinden geen steun in het strafdossier;
- de verschillen in bestandsnamen, onleesbare bestanden en afwijkingen in tijdsregistratie werden technisch verklaard door de RCCU en vormen geen aanwijzing dat de betrouwbaarheid van het materiaal werd aangetast of dat een zinvolle inzage onmogelijk was;
- de eiser kreeg gedurende een lange periode de mogelijkheid om de gegevensdragers te consulteren. Hij verkreeg reeds in september 2023 toegang tot de betrokken overtuigingsstukken, kon daarna meermaals inzage nemen en kreeg ook in hoger beroep opnieuw toegang. Nadat het hof van beroep bijkomende inzage had bevolen, verklaarde de eiser bovendien zelf dat hij geen verdere inzage meer wenste, hoewel hij nog niet alle bestanden had bekeken;
- zowel in eerste aanleg als in hoger beroep kreeg de verdediging voldoende tijd en faciliteiten om het dossier te bestuderen, opmerkingen te formuleren en de zaak ter rechtszitting te bespreken. Ook na de bijkomende inzage werd nog een ruim uitstel toegestaan zodat de verdediging de stukken kon doornemen;
- de omstandigheid dat de eiser tijdens de inzage naar eigen zeggen reeds elementen à décharge had gevonden, bevestigt volgens het hof van beroep juist dat hij daadwerkelijk toegang had tot potentieel materiaal à décharge.

7. Op die gronden kan het arrest wettig oordelen dat de eiser afdoende toegang heeft gehad tot de relevante digitale gegevens en over voldoende tijd en middelen heeft beschikt om zijn verdediging voor te bereiden, alsook dat de strafprocedure in haar geheel eerlijk is verlopen en eisers recht van verdediging niet is miskend.

In zoverre kan het middel niet worden aangenomen.

8. Voor het overige komt het middel op tegen de onaantastbare beoordeling van de feiten door het arrest of verplicht het tot een onderzoek van feiten, waarvoor het Hof niet bevoegd is.

In zoverre is het middel niet ontvankelijk.

Ambtshalve onderzoek

9. De substantiële of op straffe van nietigheid voorgeschreven rechtsvormen zijn in acht genomen en de beslissing is overeenkomstig de wet gewezen.

Dictum

Het Hof,

Verwerpt het cassatieberoep.

Veroordeelt de eiser tot de kosten.

Bepaalt de kosten op 298,71 euro.

Dit arrest is gewezen te Brussel door het Hof van Cassatie, tweede kamer, samengesteld uit sectievoorzitter Erwin Francis, als voorzitter, de raadsheren Peter Hoet, Steven Van Overbeke, Bruno Lietaert en Jos Decoker, en in openbare rechtszitting van 27 oktober 2026 uitgesproken door sectievoorzitter Erwin Francis, in aanwezigheid van advocaat-generaal Isabelle De Tandt, met bijstand van griffier Kristel Vanden Bossche.